de Panorama

Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

TWEEDE JAARGANG
No 26 — 29 JUNI 1951

Alleen voor abonné's van PANORAMA 5 ct.

SIM EN SAM GAAN VOETBALLEN

TWEE SLIMME MEISJES

Miesje en Hettie waren twee vriendinnetjes. Het was Zaterdagmiddag en ze speelden op de stoep voor het huis van Miesje.

Het zonnetje scheen wel niet, maar het was toch lekker warm.

Ze waren aan het touwtje springen. Het ging erg leuk. Het touw zat aan een kant aan een boompje vast en de andere kant hielden ze om de beurt in hun hand. Ze deden wie het hoogste kon komen. Miesje was bezig. Tjoep! er overheen. Het touwtje ging hoger. Een .... twee .... hoep! Ja, hoor, nog al! Weer hoger ging het touwtje. „Zo hoog haal ik het nooit," zuchtte Hettie.

Ineens hoorden ze roepen. Dat was de moeder van Miesje. „Kom eens hier, springertjes! Doen jullie even een boodschap voor me? Ik kom wat aardappels tekort."

„Jammer, moe. Ik ging net zo hoog," zei Miesje. Maar ze kwam toch meteen.

Hettie maakte het touw los. Dan kon ze onderweg wel wat springen.

„Nee," zei moeder, „nee, meisje, laat dat touw maar hier. Ik weet iets veel leukers. Nemen jullie Hansje maar mee."

„O ja!" riepen de meisjes en holden vlug naar binnen, de kamer in. Daar zat Hansje, een leuke dreumes van nog geen twee jaar. Hij speelde op de grond en kraaide van plezier, toen hij zijn zusje en Hettie zag.

„Ga je mee met Hettie en Miesje?" vroeg zijn zusje, terwijl zij zich naar het ventje bukte.

„Ja! mee! mee!" Hansje trappelde van pret en stak zijn handjes al uit.

Met Hansje tussen zich in gingen de meisjes de deur uit. Moeder keek ze door het raam na. Hanseman zag het en midden op de stoep bleef hij staan, trok zich gauw los en holde naar het raam. „Dag! Dag!" riep hij hard en toen ging hij weer vlug naar Miesje en Hettie, die zijn handjes stevig vasthielden.

Ja, dat moest ook wel, want kleintjes weten nog niet, dat er ongelukken kunnen gebeuren.

Nu, Hettie en Miesje zorgden goed voor de peuter, hoor.

Hansje had pret voor tien. Met zijn kleine, dikke beentjes stapte hij stevig op de straat, maar niet altijd, want zo nu en dan pakten de meisjes zijn handjes heel goed vast, en zwaaide Hansje allebei zijn beentjes recht voor zich uit; zo liet hij zich heerlijk tussen de meisjes in hangen.

Die vonden het best grappig, maar als het te zwaar werd, zeiden ze: „Nu weer lopen, broertje," en dan dribbelde Hansje braaf verder.

Een keer kraaide hij zo hard van pret, dat alle mensen op straat omkeken en meelachten.

Zo kwamen ze bij de groenteboer. Die kende de kinderen wel. „Zo, rakkers," zei hij vriendelijk, „vertel maar èens wat je hebben wilt."

„Twee kilo aardappelen en hier zijn de centen," zei Miesje flink. Meteen gaf ze een oude pan, dan kon de groenteboer ze daar in doen.

„Dat droeg makkelijk," had moeder gezegd en dat was natuurlijk zo, want er zaten twee oortjes aan de pan.

„Daar gaat ie," zei de groenteboer en de aardappelen rolden rommel-de-bommel in de pan. Het stof vloog er af. „Nog meer?"

„Nee, groenteboer, dat is alles. Kom, Hansje, houd jij Hettie maar vast."

„En nemen jullie dan een lekker worteltje voor onderweg."

Nou, daar kwamen ze nog even voor terug.

„Dank u wel. Dag, groenteboer."

Daar stapten ze de winkel uit. Hettie met Hansje en Miesje met twee handen aan de pan.

Hé, wat was het donker geworden! Wat een dikke wolken. Het leek wel of het zou gaan regenen!

En ja, hoor! Heel langzaam vielen een paar grote druppels op de grond. Ze kwamen niet allemaal op de grond. Nee! Een viel, tik! op Hansje's neus. De kleine dreumes keek verrast rond en met zijn dikke vingertjes greep hij naar zijn neusje.

Toen keek hij naar zijn vinger en liet die aan Hettie en Miesje zien.

Tik! Weer een druppel, nu op zijn bolletje. Het vingertje verhuisde naar zijn krullebol. Maar nu begon het harder te regenen en Hansje kon de druppeltjes niet meer bijhouden. Daarom veegde hij zijn hele handje door zijn gezicht of over zijn hoofd en had nog pret ook, de kleine guit.

Miesje en Hettie probeerden of ze niet wat vlugger konden lopen. Maar nee! Dat ging niet. Hansje had wel een paar stevige stappertjes, maar zo vlug lopen als de twee meisjes, dat kon hij toch nog niet.

Ineens begon het te onweren ook. Oei! Wat maakte dat een lawaai.

Hansje keek naar alle kanten. Waar kwam dat nu vandaan?

„Wie doet dat?" vroeg hij en keek met grote ogen naar Miesje.

„O, dat is onweer," riep zijn zusje. „Dat hindert niks, hoor."

Meteen hoorden ze weer een slag. „Hindert nis, hoor!" zei Hansje.

Maar nu begon het ook harder te regenen en dat hinderde wél, vonden de meisjes. Hansje had geen jasje aan, dus hij zou zo doornat zijn. En stel je voor, dat hij ziek werd. Nee, dan moesten ze maar schuilen. 't Was wel vervelend, want misschien werd moeder wel ongerust, omdat Hansje er bij was. Miesje stond even beteuterd te kijken. Kon ze nu heus niets anders doen? Ze keek eens rond. Allemaal grote mensen, die vlug voorbij liepen! Daar zag ze ineens de pan in haar handen. Die was lang nog niet vol en hij had twee oren. Ze keek naar Hansje. Dat was nog maar een klein kereltje.

„Ja, Hettie, ik weet wat," riep Miesje ineens. „Kom mee."

Ze liepen uit het portiek. Midden op de stoep bleef Miesje staan en zette de pan op de grond. „Kom dan, Hansje!" Ze strekte haar armen naar haar broertje uit. Die dacht, dat Miesje hem dragen wou en hij kwam meteen. Maar ze pakte hem vast en .... zette Hanseman in de pan, boven op de aardappels. Het ventje begreep er niets van. „Hettie, hou vast aan dat oor, dan neem ik dit. Zo kunnen we vlugger lopen."

Hup! Met hun tweeën tilden ze de pan met broertje en de aardappels op. Ze moesten er zelf ineens om lachen. Toch was het wel een beetje zwaar. Maar ze waren sterk. Ze kregen er een kleur van. Met kleine trippelpasjes liepen ze nu vlug door. Een paar mensen keken eerst ernstig of het wel goed ging, en toen kregen ze ineens plezier in de slimme meisjes.

Broertje was wel erg geschrokken, toen hij daar zo maar hup! omhoogging.

„Nee! nee!" had hij gegild en van schrik greep hij zich stijf vast aan Miesje's haar.

„Au, au," riep ze. „Los, Hansje. Hou mijn hals vast."

Zo, nu ging het goed.

Maar nu voelde Hansje die harde aardappeltjes onder zijn broekje.

„Lopen! Lopen!" huilde hij bijna.

Bom! rom-bom-bom! zei ineens 't onweer heel hard, en broertje schrok zo, dat hij vergat te huilen.

„We zijn zo bij mama," troostte Miesje.

Ze waren er ook gauw. Moeder stond al aan de deur te kijken.

„Nee maar!" zei ze. „Wat zit me daar een grote aardappel in de pan! Die zal ik er maar eerst uithalen."

Ze pakte broertje vast en gaf hem een kusje. „Zat jij lekker, vent?"

„Aardappetjes," zei broertje en hij wees met zijn dikke vingertjes naar de pan.

Moeder zette hem weer op de grond.

„O, zijn hele broekje zit vol zand. Maar het hindert niet. Het is droog, dus het gaat er zó af. Ik vind jullie maar slimme meisjes. Hier hebben jullie alletwee een koekje en ga maar lekker lezen, totdat het droog wordt."

Hansje was op zijn hobbelpaardje gekropen.

„Bom, bom, bom," zei hij ineens. „Onweer, mama! Hindert nis, hoor!"

Iedereen had pret in het ventje.

„Een aardappeltje op een hobbelpaard," zei Hettie vrolijk, en toen ging ze met Miesje een fijn boek lezen.

EVIKA

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

HET BOEKET

„Ik hoorde het zelf de dokter zeggen,"
Zei kleine Rietje tegen Piet:
„Je moet j'eens buiten laten leggen,
Zodat je bloemen om je ziet."

Rietje's moeder had al weken
Op het ziekbed doorgebracht;
Hunk'rend had ze uitgekeken
Naar de rijke zomerpracht.

't Jonge vee, de kleur der bloemen,
't Hippend vogeltje op de tak,
't Nijver bijtje met zijn zoemen,
't Knikkend meesje op het dak....

Stil gaan Rietje en Piet naar buiten,
't Was voor moesje toch zo naar,
Al maar turen door de ruiten!
'n Plan heeft 't tweetal spoedig klaar.

Kan moes niet naar buiten komen,
Dan moet „buiten" naar haar bed;
Een boeket om van te dromen
Op haar kamertje gezet!

Uren bleef het tweetal dwalen,
Tot het niet meer torsen kon.
Pietje moest vier vazen halen,
Vol met water uit de bron.

Blij knikt moeder naar haar bloedjes.
Was 't niet of ze al beter was,
Nu zij op die lieve toetjes
Zoveel kinderliefde las?

L. S.

LEERRIJKE LESSEN

DE KAT EN DE VOS

De kat en de vos hadden ruzie of liever: een klein verschil van mening.

Het ging er om, wie van de twee de meeste foefjes in zijn mars had, om zich uit de een of andere moeilijke omstandigheid te redden.

„Och," zei de vos, „wat mij betreft, er kan gebeuren wat wil, maar het moet toch al heel beroerd gaan, wanneer ik er dan niet in zou slagen mezelf in veiligheid te brengen. Ik ken zoveel trucjes en ik ben zo handig, dat er bij mij nooit een vuiltje aan de lucht is. Maar jij, nee, ik zou wel eens willen zien, hoe jij je zou weten te redden, wanneer je eens werkelijk in de penarie zat."

De kat gaf daar geen antwoord op, maar ze gaf haar oogjes des te beter de kost, en zo had ze al lang gezien, dat er onraad op til was. De kleine stofwolk, die ze had zien opwarrelen, bleek naderhand 'n troep woedende honden te zijn.

De vos was zo verdiept in zijn eigen goede hoedanigheden, dat hij eerst de honden gewaar werd, toen het al veel te laat was. De kat had niets gezegd, maar was langs de stam van een boom omhooggelopen en zat nu veilig op een hoge tak te kijken, hoe de vos zich uit de moeilijkheid zou redden.

Nou, vosje bracht het er heel slecht af, want de honden verscheurden hem, voordat hij tien meter ver weg was.

„Hè, hè," zuchtte de kat, „ik heb maar één truc, maar die lijkt me toch nog beter dan alle foefjes, die de vos dacht te kennen. Mij heeft die ene truc het leven gered, terwijl de tientallen slimme streken die vosje dacht te kennen, hem toch niet in veiligheid hebben kunnen brengen."

Wanneer wij onze les niet leren en denken: de meester zal mij wel niet vragen, of die vraag zal hij wel niet stellen, of het zal mij op het juiste moment wel te binnen schieten, dan spelen we zo'n beetje voor kat en vosje. En dan maken we stukken. Door eigen schuld.

ONZE WONDERE WERELD

HOE DIEREN ZICH VERDEDIGEN

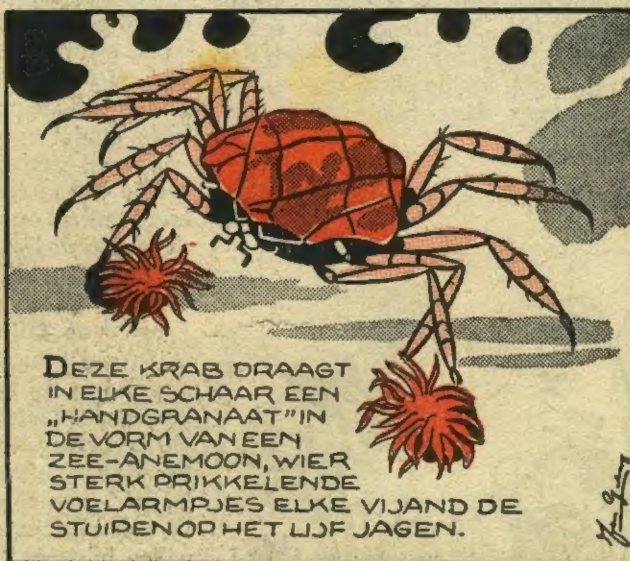
SOMMIGE DIEREN KREGEN VAN MOEDER NATUUR NIET VEEL VERDEDIGINGSWAPENS MEE. DAN MOET SLIMHEID ER AAN TE PAS KOMEN.

Hoe Prins Frederik leerde werken

Er was eens een bijenkoningin, die een heleboel eitjes had gelegd, waaruit op een goede dag allemaal kleine bijtjes waren gekomen. Die kregen van de koningin een plaatsje in de bijenkorf, waarvan zij de baas was. Het was een leuk stel zo bij elkaar en de koningin was maar wat trots op haar kinderen, die elk twee prachtige sprieten op hun kop en flinke vleugeltjes aan het lijf hadden.

Doordat de bijenkinderen iedere dag wat in de zon mochten zitten, werden ze al gauw groot en op zekere dag zei de koningin: „Jongens, nu gaan we aan het werk. Jullie weet al wat het werk van een bij is en ik hoop, dat jullie flink mee zult helpen om onze korf vol honing te krijgen."

Toen de bijen dit gehoord hadden, vlogen ze een voor een door 't vlieggat naar buiten en zij volgden een oude werkbij, die hun de weg wees naar een grote tuin vol bloemen. Alle bijen kozen gauw een bloem en gingen aan het zuigen. Behalve een, die in de korf was achtergebleven. Dat was Frederik, een kleine eigenwijze bij, die de hele dag niets anders deed dan in de zon liggen luieren.

„Waarom ga jij niet mee?" vroeg de koningin, toen zij Frederik zo zag liggen.

„Ik heb geen zin," antwoordde hij.

De koningin, die toch een erg lieve vrouw was, zette nu boze ogen op en zei kwaad: „Dat is nog geen reden om niet te werken. Je moet goed begrijpen, dat het de plicht van een bij is te zorgen, dat er honing in de korf komt."

„Ik ben prins en hoef niet te werken."

„Wat heb je nu aan honing?" zei Frederik brutaal en hij draaide zich nog eens om en rekte zijn pootjes uit.

De koningin pakte hem echter bij zijn sprieten beet en vertelde hem, dat de bijen in de winter van honing moeten leven en dat de mensen de honing voor verschillende doeleinden nodig hebben en dat bijen daarom heel nuttige dieren kunnen zijn als ze hard werken. Maar Frederik schudde zijn eigenwijze kopje en zei: „Ik ben uw zoon en omdat u koningin bent, ben ik een prins en een prins hoeft niet te werken."

De koningin moest werkelijk een beetje lachen om de eigenwijze praat van haar zoon, maar toen ze merkte, dat deze meende wat hij zei, gaf ze hem toch een ernstige berisping. Zij legde de luie Frederik uit, dat ook een prins ijverig moet zijn om iets te bereiken en zij raadde hem aan, nu maar gauw naar de tuin met bloemen te gaan, om zijn achterstand in te halen.

Frederik wilde echter ook nu nog niet luisteren. Hij haalde zijn kleine schouders op en knipperde met zijn oogleden, die van slaap bijna dichtvielen.

Toen de koningin zag, dat haar luie zoon zich van haar goede raad niets aantrok, ging zij zelf met haar werk verder en liet Frederik maar stil liggen.

Intussen hadden de andere bijen al heel wat vrachtjes binnengebracht, en elke keer als zij van de tuin naar de korf terugkeerden, klapte de koningin in haar pootjes en zij prees de bijen, omdat zij zo hard werkten.

Terwijl grote en kleine bijen zo de gehele dag af en aan vlogen, lag de luie Frederik op zijn rug in de zon te slapen. Eindelijk, toen 't avond werd en alle bijen in de korf een slaapplaatsje gevonden hadden, stond Frederik op. Hij wreef met zijn pootjes over zijn maagje, want van al dat slapen had hij toch wel wat honger gekregen. Maar toen hij de koningin om eten vroeg, antwoordde zij: „Nee, Frederik, er is voor jou niets te eten. Jij had kunnen weten, dat werken voor de bij eten is, maar je hebt niet willen luisteren."

Alle bijen, die nog niet in slaap waren gevallen, hoorden wat de koningin zei en Frederik schaamde zich wel een beetje om zijn slecht gedrag.

Twee broertjes van Frederik, die vlak bij hem zaten, vertelden, dat ze de hele dag uit de bloemen in de tuin gesnoept hadden en dat ze met volle maagjes thuis waren gekomen. In geuren en kleuren verhaalden zij van al het lekkere, dat ze gevonden hadden en Frederik, die nu nog meer honger kreeg, liep het water uit de mond. De koningin, die zag dat hij spijt kreeg over zijn luiheid, kwam naast hem zitten. Frederik kreeg traantjes in zijn kleine ogen en klaagde over honger.

„Ja, dat komt er van," zei de koningin. „Bijen die niet willen werken zullen ook niet eten, dat is nu eenmaal zo. Als jij prins wilt zijn, zul je ook je best moeten doen, want een prins kan ook niet van de wind leven."

Frederik hoorde, hoe de koningin alles uitlegde en hij beloofde, dat hij dadelijk aan het werk zou gaan. Maar toen hij voor het vlieggat van de korf zat, zag hij dat het buiten donker was geworden en hij vreesde, dat als hij nu nog uit zou vliegen, hij de weg niet meer terug zou kunnen vinden.

„Morgen," zei de koningin, „dan kun je aan het werk en aan het eten gaan."

Frederik begreep het wel, maar hij vond het toch wel heel erg, dat hij nu voor straf de hele nacht honger moest lijden.

Nauwelijks was de zon de andere dag in het oosten opgekomen, of Frederik vloog als eerste naar buiten. Recht naar de bloementuin, waar hij de hele dag hard gewerkt en flink gegeten heeft.

En toen hij die avond naar de korf terugvloog, klapte de koningin ook voor hem in haar pootjes, want Frederik was nu een ijverige bij geworden.

WAT ZEGT MIJN NAAM?

VOORNAAM EN ACHTERNAAM

Bij de oude Romeinen," zo begon meester Dierx ditmaal zijn les over de voornamen, „komen we heel wat namen tegen, die op een lichamelijke eigenschap wijzen, en nu is het wel opmerkelijk, dat wat bij die Romeinen een voornaam was, later bij ons en bij vele andere volken een achternaam, een familienaam werd, dikwijls zelfs een achternaam, die heel veel gebruikt wordt. Enkele keren is ook de Latijnse voornaam bij ons blijven bestaan, meestal echter kennen we deze soort namen bij ons slechts als achternaam.

Neem bijvoorbeeld de goede Latijnse voornaam Niger; hij betekent zwart en zal waarschijnlijk aanvankelijk wel aan negerslaven gegeven zijn. Als voornaam kennen we Niger niet, maar in onze adresboeken zult ge honderden namen aantreffen van personen, die De Zwart heten. Rufus betekent rood; die naam Rufus is bij ons als voornaam nooit in tel geweest, maar mensen wier achternaam Rood of De Roode is, vinden we bij de vleet. Longus wil zeggen: lang, Albanus: wit. Als voornaam hebben ze bij ons geen ingang gevonden, maar De Lange en De Wit zijn achternamen, die men in het hele land aantreft.

Hetzelfde geldt voor Crassus: dik, Flavius: geel, Livius: blauw; de Latijnse voornamen kwamen bij ons niet in tel, maar Dik, Geel, Blauw vindt men in vrijwel ieder adresboek. Er zijn zelfs personen geweest, die aan de overigens eenvoudige naam een beroemde klank hebben gegeven, zoals Willem Jansz Blaeu, een wereldvermaarde drukker uit de zeventiende eeuw.

Daarnaast vindt men Blanca: wit, Bruno: bruin, en vooral Paulus: klein, bij ons zowel in voor- als achternamen, als achternamen veelal in de vormen: *De* Wit, *De* Bruin, en Klein zonder lidwoord.

Andere Latijnse namen, die een lichamelijke eigenschap aanduiden, hebben het bij ons noch tot voornaam, noch tot achternaam kunnen brengen, of, zo ze al voorkomen, dan is het toch maar heel zeldzaam. Zo was bij de Romeinen een bekende naam Claudius: mank, lam; wij kennen in onze geschiedenis alleen Claudius Civilis, de aanvoerder van de Batvieren in hun opstand tegen de Romeinen; overigens heeft de naam Claudius noch als voornaam, noch als familienaam in de vorm van de Manke, de Lamme, bij ons opgeld gedaan. Ook de naam Naso, de neus, kon bij onze voorouders niet in de smaak vallen.

Zo zien we reeds uit deze voorbeelden," aldus meester, „dat namen, die in het ene land dikwijls voorkomen, in het andere land soms niet of weinig of alleen in andere vorm worden gebruikt."

UIT HET LEVEN ONZER VOOROUDERS

BOZE BEREND

Dat er onder onze voorouders ook deugnieten waren, bewijst de geschiedenis van Berend Evertsen, die in 1750 te Speult bij Ermelo werd geboren en schaapherder van beroep was.

Als knaap al was hij de schrik van de hele buurt, en moorden en brandstichten was het liefste wat hij deed. Niet dat Berend zo'n hekel had aan de mensen, maar wel aan hun schapen. Wanneer hij zijn eigen schapen weidde op de Veluwe en er kwam een andere scheper in de buurt met een kudde, dan kon Berend zo iets niet hebben en stiekem sneed hij die andere schapen een voor een de kop af. Het kwam zo ver, dat elke schaapherder 'n geladen geweer bij zich droeg.

't Ergste was, dat men Berend nooit op heterdaad kon betrappen. Om elke verdenking van zich af te schudden, besprenkelde hij zich van kop tot teen met bloed (hij had altijd een pot bloed in zijn schuur staan) om te laten zien, hoe de „booswichten" hem toegetakeld hadden.

Maar eindelijk kreeg hij toch loon naar werken. Het gerecht van Arnhem kreeg hem op zekere dag te pakken en op 24 Juli 1773 bracht men hem op de Galgeberg bij Arnhem naar een stevige paal, waar Berend werd gedood. Tot grote opluchting van de bewoners van de Veluwe, bij wie — vooral bij de schaapherders — de herinnering aan deze gevaarlijke scheper nog vele jaren is bewaard gebleven.

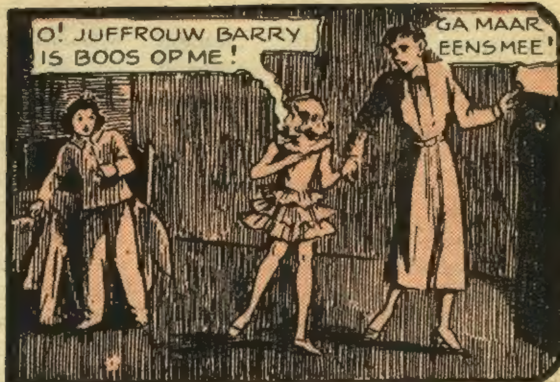
Een schaapherder.

VONKJE

1 De lerares trok het gordijn opzij en daar stond Vonkje in het felle licht van de lamp. Juffrouw Barry kon nauwelijks een kreet van verbazing inhouden. „Vonkje!" zei ze boos, „wat heeft dat te betekenen?"

2 Maar het was of de tong van het meisje aan haar verhemelte kleefde. Ze had zoveel meegemaakt, de laatste tijd, dat ze niet wist te antwoorden. „Nou, als je niets kunt zeggen, kom dan maar met me mee!" zei de lerares ernstig.

3 Juffrouw Barry was moe na de lange dag en ze wilde naar bed. Niettemin liet ze Vonkje alles vertellen, hoe ze met Meindert de vacantie had doorgebracht, en hoe ze door Maggie waren opgesloten en hadden weten te ontsnappen.

4 Juffrouw Barry onderbrak haar niet; ze knikte een paar maal en bleef ernstig kijken. Toen Vonkje eindelijk uitverteld was, zei ze: „Je hebt me heel wat last bezorgd vanavond. Je moet morgen de hele dag dat costuumpje maar dragen!"

5 Zich afvragend of dat een nieuwe soort straf was, haastte Vonkje zich naar de achterdeur, waar haar kameraadjes nog op haar stonden te wachten. „Dat heeft lang geduurd!" merkte Lola op. Daarop vertelde Vonkje, wat er gebeurd was.

6 De volgende morgen trok Vonkje, zoals juffrouw Barry haar bevolen had, haar roze danscostuumpje aan. Amy Vincent was de eerste, die haar zag en merkte hatelijk op: „Waar ga je voor door, Vonkje? Ben je een dansende pop?"

de vrolijke Vrijbuiter

7 Vonkje zag er inderdaad wel wat vreemd uit tussen de andere meisjes, die hun gewone schoolkleren droegen. Na het ontbijt riep juffrouw Barry allen in de tuin en liet Vonkje bij haar komen aan een tafel, waarop een doos stond.

8 Schoorvoetend kwam Vonkje naar voren en toen nam juffrouw Barry een mooie krans van bloemen uit de doos en zette die op Vonkje's hoofd. „Nu ben je Mei-koningin," zei ze glimlachend. „Je weet toch, dat het de eerste Mei is?"

9 Eerst dacht Vonkje, dat juffrouw Barry nog altijd boos op haar was, maar toen hoorde ze de lerares zeggen: „Het kroontje past keurig bij je dansjurkje, Vonkje, en als we straks op de wei gaan dansen, zul je een echt Meikoninginnetje zijn!"

10 Het was een volkomen verrassing voor Vonkje, die van de voorbereiding van het Meifeest niets afwist en ze voelde zich heel blij, dat juffrouw Barry weer goed op haar was. Onder gejuich klom ze op een versierde wagen en zo trok men naar de wei.

11 Dan deden de meisjes een rondedans en Vonkje, de koningin, lachte en wuifde naar haar onderdanen voor één dag. Daarop werden er koekjes en limonade rondgediend. Het was een feest om nooit te vergeten.

12 Het werd al donker, toen de terugweg werd aanvaard. Toen juffrouw Barry een klein meisje, dat Molly Bandina heette, aan de boskant zag zitten, vroeg zij Vonkje het even naar haar huis te brengen.

VERDWYN-VERSCHIJN

SPROOKJE DOOR J. TOEBOSCH

Arimon was een jonge houthakker, die geheel alleen in een afgelegen hutje woonde en met hard werken maar even de kost kon verdienen. Op een avond was hij vermoeid van zijn werk thuisgekomen en wilde juist met zijn schraal avondmaal beginnen, toen een man, die er als een rondreizend koopman uitzag, binnentrad. „Vriend," zei hij, „'t is al laat; ik ben de hele dag op de been geweest en ben doodmoe. Zou ik niet vannacht in uw huis kunnen blijven?"

„Zeker, beste man," zei Arimon. „Kom binnen. Maar je zult ook wel honger hebben. Ik zal mijn maal met je delen. 't Is wel eenvoudig, maar meer heb ik niet."

De vreemde nam dit aanbod gaarne aan. De geringe kost scheen hem goed te bevallen, want hij at met smaak. Daarna wees Arimon hem zijn eigen bed aan, terwijl hij zelf op een bos stro ging liggen.

Toen de gast de volgende morgen, na als ontbijt een stuk brood gebruikt te hebben, wilde vertrekken, vroeg hij Arimon, hoeveel hij hem schuldig was.

„Niets," zei de jonge houthakker. „Ik ben blij, dat ik je heb kunnen helpen. 't Spijt me alleen, dat ik niet méér heb kunnen doen."

„Nu, dat vind ik mooi van je," zei de andere, „te meer, omdat je ook maar eèn arme drommel bent. Maar ik wil je toch wat geven. Zie je dit steentje? 't Is een toversteentje. Bewaar 't goed; het kan je te pas komen. Als je 't bij je hebt en je zegt: „Verdwijn!" word je terstond onzichtbaar. Zeg je dan weer: „Verschijn!", dan kom je weer voor de dag. Wacht, ik zal 't je laten zien." Hij sprak het eerste toverwoord en het volgende ogenblik was hij verdwenen. Een minuut ging voorbij. Toen hoorde Arimon zeggen: „Verschijn" en .... zijn gast stond weer voor hem.

„Dat is een aardig geschenk," zei de houthakker lachend, terwijl hij 't toversteentje, dat op een gewoon kiezelsteentje leek, in zijn zak stak. „Daar kan ik nog pleizier van hebben. Ik dank je wel. En nu wens ik je goede reis."

Toen de vreemde bezoeker goed en wel vertrokken was, nam Arimon zijn bijl om naar zijn werk te gaan. Daar zag hij op de tafel een zilverstuk liggen. „Nu, het is een royale kerel," zei hij, stak het geldstuk bij zich en verliet de hut.

Enige tijd was hij op weg, toen hij voor zich vier jongelui zag, goede vrienden, waarmee hij dikwijls pret had gemaakt. Wacht, dacht hij, die zal ik eens beetnemen. Zachtjes zei hij: „Verdwijn" en liep toen vlug verder, zodat hij de jongens spoedig had ingehaald. Ze merkten niets. Pats, daar vloog de eerste de muts van het hoofd, vlak daarop de tweede, toen de derde, toen de vierde .... De jongens begrepen er niets van. Ze praatten wat over het vreemde geval, raapten toen hun hoofddeksels weer op en gingen verder.

Even later sloeg Arimon 'n andere weg in. Daar bemerkte hij een bedelaar, die er allerellendigst uitzag. „Nu kan ik met mijn toversteentje ook eens 'n goed werk doen," zei hij, ging naar de bedelaar en duwde hem 't gevonden geldstuk in de hand. De arme man wist niet, wat hem overkwam. Daar kreeg hij een ruime gift en van de gever was niets te zien ....

Toen Arimon op de plaats gekomen was, waar hij moest werken maakte hij zich weer zichtbaar, nam zijn bijl en begon flink te hakken. Een paar uur was hij zo bezig geweest, toen een afdeling soldaten voorbijkwam. De kapitein liet halt houden, vroeg de houthakker de weg en had daarna nog een en ander te vragen.

Arimon gaf de nodige inlichtingen. De kapitein kreeg pleizier in de jonge houthakker met zijn krachtige gestalte, zijn knap, vriendelijk gezicht en zijn verstandige antwoorden. „Ik vind 't jammer," zei hij, „dat zo'n flinke, jonge kerel daar staat hout te hakken. Dat is immers niets voor je. Wil je niet soldaat worden? Ik ben kapitein bij de koninklijke lijfwacht. Als je mee wilt gaan, kun je daar dadelijk bij komen. Dan zul je een ander leven hebben."

Arimon keek naar de keurig geklede, welvarend uitziende manschappen. Het voorstel van de kapitein trok hem wel aan. Hij dacht even na en zei toen: „Ik zal mijn bijl in deze boom gooien. Valt ze weer naar beneden, dan blijf ik houthakker. Blijft ze zitten, dan word ik soldaat."

„Aangenomen," zei de kapitein.

Arimon nam zijn bijl, slingerde ze met kracht omhoog en .... ze raakte in de takken vast en keerde niet terug. Het lot had beslist en Arimon sloot zich aan bij de troep, die de nieuwe kameraad hartelijk ontving.

Hij trok nu mee naar de hoofdstad

en werd daar bij de koninklijke lijfwacht ingedeeld. Al heel gauw was hij aan het nieuwe leven gewend. Hij was opgeruimd, goedhartig en behulpzaam en maakte zich daardoor veel vrienden. Hij was ijverig, geschikt en van goed gedrag en stond daardoor weldra bij zijn meerderen goed aangeschreven. Hij had het nu best, heel wat beter dan toen hij met houthakken een schraal stuk brood verdienste, en wenste zich dikwijls geluk, dat hij de raad van de kapitein gevolgd had.

Enige maanden was hij in dienst, toen onverwachts de oorlog uitbrak. De koning trok nu met het leger tegen de vijand op. Op zekere dag kwam bericht, dat men niet ver meer van een vijandelijk kamp was. De koning liet nu halt houden en riep de krijgsraad bijeen. Hier was men het niet eens, hoe verder te handelen. Een aanval was te gevaarlijk, want men wist niets van de sterkte van het vijandelijk leger. Maar men kon toch ook niet hier blijven liggen en terugtrekken evenmin. 't Was een moeilijk geval. Kon men maar iets omtrent de vijand te weten komen ....

Arimon hoorde, wat er aan de hand was. Nu kon de toversteen misschien dienst doen. Hij ging naar zijn kapitein en bood aan het vijandelijke kamp te verkennen. De kapitein deelde dit mee aan de koning, die zijn toestemming gaf en zo ging Arimon de volgende morgen op weg.

In een bos sprak hij 't toverwoord, dat hem onzichtbaar maakte, ging daarna verder, bereikte het vijandelijk kamp en kwam er zonder moeite binnen. Hij liep er overal rond en zag nu, hoe het was ingericht, hoe het versterkt was, hoe sterk de verschillende legerafdelingen waren, hoe het met de voorraad wapenen en levensmiddelen gesteld was. Hij hoorde ook, wat er door officieren en soldaten gesproken werd. Men meende, dat de koning nog ver af was en verwachtte geen aanval. Er werd dan ook heel slecht wacht gehouden en ieder maakte het zich gemakkelijk.

Urenlang bleef Arimon in 't kamp, keerde toen naar het leger terug en vertelde daar, wat hij gezien en gehoord had. De koning besloot daarvan gebruik te maken. Zo spoedig mogelijk viel hij de vijand aan en behaalde een schitterende overwinning.

Aan Arimon was deze overwinning voor een groot deel te danken en je begrijpt, dat hij gevierd en geprezen werd. Bovendien kreeg hij een rijke beloning, waarvan hij echter heel edelmoedig een deel aan zijn kameraden afstond.

Ook in de verdere oorlog bewees Arimon de koning grote diensten. Moest er iets van belang gebeuren, dan was hij het, die eerst op verkenning uitging en dan viel het de koning gemakkelijk te overwinnen. Het gevolg was, dat de vijand de oorlog al gauw moe werd en om vrede vroeg. Arimon wilde nu de dienst verlaten en met 't geld, dat hij gespaard had, een kleine zaak beginnen. Maar de koning, die hem had leren kennen, gaf hem een betrekking en daarin bracht Arimon het zo ver, dat hij na verloop van enige jaren een voornaam man werd. De toversteen, waaraan hij zijn geluk te danken had, bewaarde hij zorgvuldig en maakte er ook nog wel eens gebruik van.

☆

MIDAS' MALLE MORMELKUREN

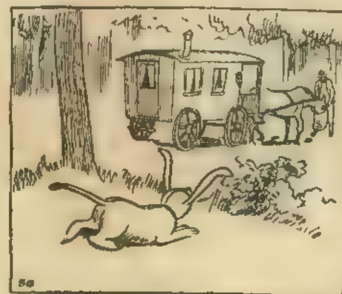
☆

En of ik gelijk had.
Ik vloog het karretje langszij,
Totdat ik de man kon zien,
maar hij niet mij;
Ik herkend' hem direct,
toen ik hem zag zitten op de bok,
En het gaf me tot in mijn achterpoot een geweldige schok;
„Hu maar, Bles," riep die boef,
„hu maar, loop wat je kunt.
„Want als ze ons pakken
is de vrijheid ons niet gegund;
„We hebben de spulletjes binnen,
maar veilig zijn we niet.
„Dus lopen, Bles, en sprinten
totdat niemand ons nog ziet."

Een uur lang holde ik mee
over de lange weg
Dat was een ren. Mijn tong
hing ver uit mijn bek, zeg,
Toen sloeg de wagen
een zijpad in naar een veld
En werd daar onder de bomen
in de schaduw gesteld.
Bles kreeg een haverzak
om zijn nek gesnoerd
En zijn baas zei: „Best, Bles,
je hebt goed geboerd,
Ik heb nog nooit zo
zien rennen al over de weg.
Hier zijn we zo veilig als wat,
Bles, wat ik je zeg."

(Wordt vervolgd)

De kleine knutselaar

HOE DE HAAS NAAR DE TREIN RENDE

Trek de drie afzonderlijke stukken eerst over op karton en knip ze dan uit, waarna de haas langs de stippellijn dubbel wordt gevouwen. Die gevouwen helften moet je echter niet op elkaar plakken.

Het beenstuk A wordt langs de stippellijn omgevouwen en de twee helften daarna op elkaar geplakt. Bij de punt in het midden maken we een gat.

Met behulp van een papierklemmetje of stiftje worden de opgevouwen en op elkaar gelijmde benen tussen de twee helften van de haas bevestigd, zodanig, dat de benen om het stiftje, dat door de punten A-A is gestoken, kunnen ronddraaien.

De omgevouwen hoed B wordt in de gleufjes B-B, die we langs de stippellijnen in de kop van de haas hebben gesneden, gestoken.

Wanneer je de haas tussen duim en wijsvinger vasthoudt en hem dan over het vloerkleed schuift, zul je zien, dat ons haasje zijn benen net zo goed kan gebruiken als een mens. En het is heel grappig om te zien ook.

MODEL ACHTER-AANZICHT

POOT

DE MUZIKALE KAT

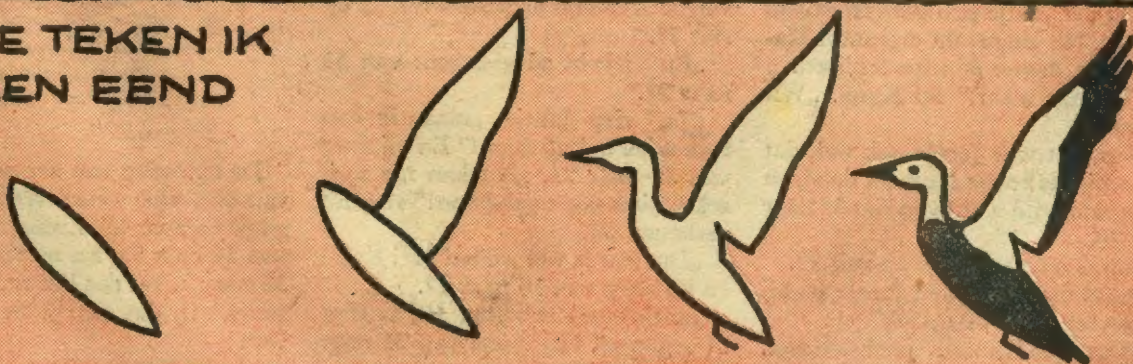
Trek eerst de verschillende figuren over op karton (dat zijn vier stukjes, want de beide modellen hoef je natuurlijk niet uit te knippen).

Knip die vier stukken zorgvuldig uit. De lip A wordt nu met een klemmetje door punt 3 achter de staart bevestigd, waarbij datzelfde klemmetje ook door punt 4 gaat van fig. C. Punt 1 wordt achter de kattenfiguur gebracht en het staartstuk wordt door middel van een klemmetje, dat door punt 1 en door punt 2 gaat, bevestigd.

Op het uiteinde van het pootgedeelte wordt, daar waar X staat (fig. C), het onderstuk van de strijkstok (B) geplakt. Wanneer we nu de loshangende grijze lip op en neer trekken, zien we de muzikale kat violoncel spelen dat het een lieve lust is.

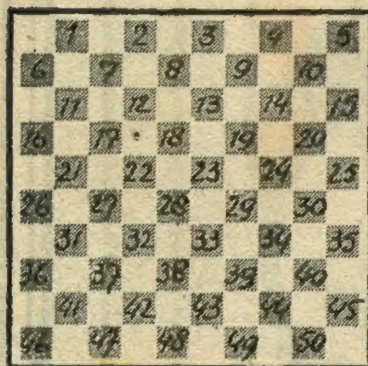
MODEL VOOR-AANZICHT

WAT WORDT ER GESPEELD ?

WIJ LEREN DAMMEN

HOE JANTJE EEN HELE PIET WERD (I)

Nee, Jantje's naam veranderde niet. Hij heette Jantje en hij bleef Jantje heten, totdat hij groot werd, en toen werd hij Jan genoemd. Maar hij werd een hele Piet.... op het dambord. Dat ging zó:

Op een Woensdagmiddag kwam hij bij zijn vriendje Karel. Die zat in zijn kamertje met een dambord met schijven voor zich.

„Dat is toch zo'n leuk spel, jô," zei hij tegen Jantje. „En mijn vader heeft me gisteravond zulke mooie slagzetten geleerd! Moet je zien!"

„Wat zijn slagzetten?" vroeg Jantje.

„Nou, als ik jou twee of drie schijven laat slaan en er dan vier of vijf van jòu pik," zei Karel. „Dat is een slagzet."

„Vier of vijf van mij pikken?" zei Jantje, die dacht, dat hij al een hele dammer was. „Dat kun je nooit! Als ik mijn schijven goed dicht bij elkander houd, dan kom je er nooit door!"

„Dat zullen we zien," zei Karel lachend. „Speel maar!"

Dat liet Jantje zich geen tweemaal zeggen. Hij ging recht tegenover Karel zitten, achter de witte schijven.

„Vooruit maar," zei Karel. „Wit begint."

Nou, dat wist Jantje ook wel, dat wit altijd de eerste zet moet doen, en hij speelde zijn schijf van ruit 33 naar ruit 28.

Karel zette schijf 18 op ruit 22.

Aansluiten, jô! dacht Jantje, en hij zette vlug schijf 39 op 33.

„Dat dacht ik wel!" juichte Karel, „Nu win ik maar eventjes twee schijven!"

Jantje werd bijna kwaad. „Dat kan niet!" riep hij.

„Nou, kijk dan maar," zei Karel en hij zette zijn schijf 22 op 27.

Jantje sloeg van 31 naar 22.

Karel zette schijf 19 op 23 en Jantje moest weer slaan, van 28 naar 19, en nu sloeg Karel drie witte schijven, van 17 naar 30.

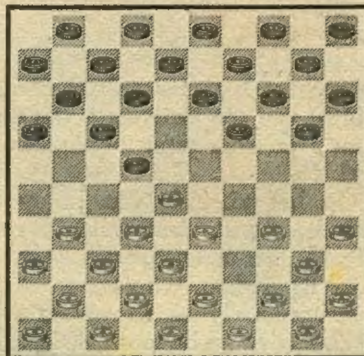
Jantje sloeg van 35 naar 24, maar toen Karel van 20 naar 29 had geslagen, toen zag Jantje, dat hij één schijf had verloren en dat hij die op 19 ook kwijt was. Hij had dus twee schijven verloren!

„Dat is sterk!" zei hij. „Mag ik het nog eens zien?"

„Natuurlijk!" zei Karel en hij zette alle schijven weer op het bord.

„Kijk," zei hij, „jij hebt die gespeeld (33 naar 28), ik die (18 naar 22) en toen jij die (39 naar 33)."

Het dambord zag er toen zó uit:

„Toen heb ik die gespeeld," vervolgde Karel en hij zette schijf 22 op ruit 27.

„En jij hebt zó geslagen: van 31 naar 22."

„Ja," riep Jantje, „maar ik kan toch zeker ook zó slaan!" En hij sloeg van 32 naar 21. „Nu kan me toch zeker niets meer gebeuren!" riep hij verheugd uit.

„Dat zou je wel willen!" zei Karel en hij sloeg van 16 naar 27.

Jantje's gezicht betrok. Hij had het al begrepen. Hij moest van 31 naar 22 slaan. Karel speelde weer van 19 naar 23; Jantje sloeg van 28 naar 19 en.... Karel sloeg er weer drie, van 17 naar 30.

„Het is waar," zei Jantje. „Zo verliest wit altijd twee schijven. En dat is heel wat, hè?"

„Ja," antwoordde Karel. „Mijn vader vertelde me, dat sterke dammers de partij opgeven, als ze twee stenen achterstaan."

„Nou," zei Jantje, die nu helemaal niet meer vond, dat hij een hele dammer was, „zo ver zijn we nog niet Maar ken je nog meer van die.. eh.... hoe noemde je het ook weer?"

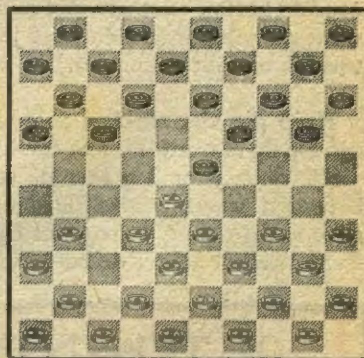
„Slagzetten," zei Karel.

„O, ja, slagzetten!"

Karel had de schijven al weer opgezet. Hij had nu de witte genomen en speelde schijf 32 op ruit 28.

„Als jij nu die speelt," zei hij tegen Jantje (hij zette Jantje's schijf 18 op ruit 23) „en ik doe dat" (37 op 32), „dan win jij twee schijven van mij."

Jantje dacht even na en toen zag hij het! Zien jullie het ook? Anders zal Jantje het jullie de volgende week wel vertellen !

Zwart is aan de beurt. Hij wint twee schijven. Hoe ?

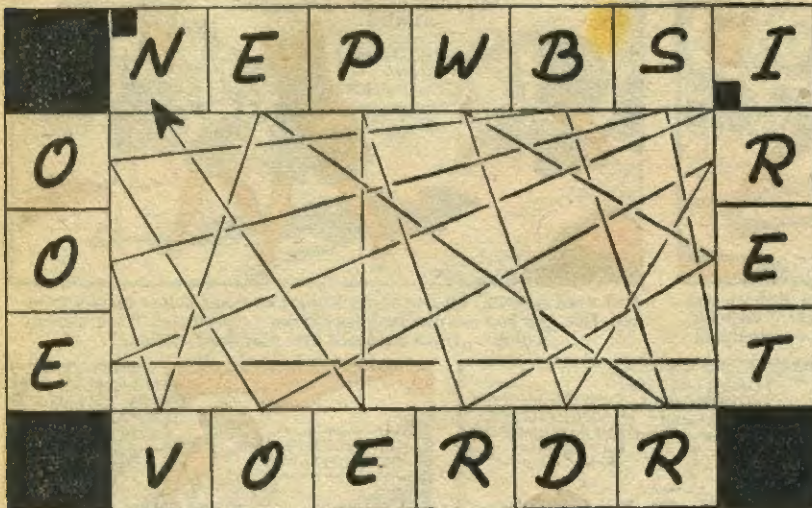
*

De oplossing van het probleempje van de vorige week? Wel, wit speelt schijf 33 naar 29. Zwart moet slaan, van 24 naar 33. En nu slaat wit van 38 naar 7. En dat het nu met zwart gedaan is, dat zien jullie natuurlijk wel!

SPREEKWOORDENREBUS

Begin met de I in het hokje rechts boven (met het kleine zwarte blokje) en volg de lijnen, totdat je komt aan het hokje links boven, waarin ook een klein zwart blokje staat en de letter N. Noteer alle letters. Dan vind je onze uit negentien letters bestaande spreekwoordenrebus.

Een bladzij PUZZLES

REBUS-WOORD

*

XII

Hier staat een woord, dat een zeer achtenswaardig beroep aanduidt. Dat van iemand, die jullie op school vaak ontmoeten. Hoe luidt dat woord?

OPLOSSINGEN van de puzzles uit ons vorig nummer

Spreekwoordenrebus:

VOOR IEMAND IN DE BRES SPRINGEN

Een bres is een opening in een vestingmuur. In vroeger eeuwen waren onze steden door muren omgeven, om ze tegen mogelijke vijanden te verdedigen. We herinneren ons wel uit de vaderlandse geschiedenis het beleg van Alkmaar, van Haarlem, Leiden en 's-Hertogenbosch. Al die steden waren door versterkte muren omgeven. Wanneer nu de vijand met zijn wapens een gat, een bres in die verdediging geslagen had, dan probeerde hij met man en macht daardoor te dringen en zo in de stad te komen. En de verdedigers sprongen in die bres om de vijand terug te drijven, de verdediging zo lang mogelijk vol te houden. Voor iemand, of ten behoeve van iemand in de bres springen wil dan ook zeggen: de verdediging van zo iemand op zich nemen, hem tegen zijn aanvallers of beschuldigers verdedigen.

*

Varkenspuzzle:

```
  R E B E L   G A S
L I S   G E V E L   B
E B   L   S O M S   E I
E   E E R   L I E V E R
S E R I E S   S M A K
T   A   M I N     L
```

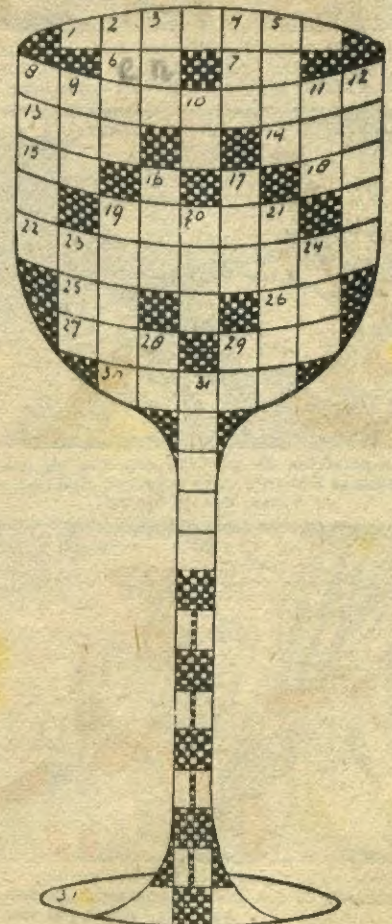
KRUISWOORDPUZZLE

VAN LINKS NAAR RECHTS:

1. Daar zit de administratie van een bedrijf
6. Lidwoord
7. De negentiende en tweeëntwintigste letter van het alfabet
8. Vloeistoffen of zalven die men ergens op strijkt
13. Getemd
14. Niet droog, maar...
15. Toen Jan 's morgens vroeg belde, was Piet nog niet ..
18. Is een losplaats voor schepen en ook een vogel
19. Ouwe .....
22. Bepaalde dagen van de week
25. Afkorting: rijksmark
26. Ander woord voor gij
27. Bekende Duitse badplaats, gevormd uit de letters van mes
29. Slaap je in
30. Plaats in Brabant, ten Z.W. van Breda. Met een N er voor wordt het gebruikt door de vissers
23. Oppervlaktemaat
24. Plechtige belofte
28. Geluid als men om stilte verzoekt
29. Roep van een schaap
31. Hoog rond of hoekig bouwwerk

VAN BOVEN NAAR BENEDEN:

2. Kun je maar een paar minuten inhouden
3. Ontkenning
4. Een rund met dubbel s
5. Bakgelegenheid
8. Felle wind
9. Berg je papieren in
10. Maakt deel uit van een mast. Dwarshout
11. Plakmiddel
12. Tegenovergestelde van zitten
16. Braadmiddel voor vlees
17. Meisjesnaam
19. Getemde
20. Meisjesnaam. Gravin van Holland
21. Doet de boer wanneer hij zijn land heeft beploegd

De droom van Daro, de durfal!

Toen Bas het laatste touw had doorgesneden, slaakte Rubart een kreet van triomf. „Neem deze schelmen gevangen, lui," riep hij. Sjel waarschuwde Bas nog, maar beiden werden overrompeld.

Sjel werd geboeid; hij kon tegen Rubart en diens helper niets uitvoeren. Ook Bas kon het niet lang bolwerken. „Opschieten!" schreeuwde Rubart. „Daro moet ons hier niet meer vinden."

Op „De rappe Jager" werd Daro ongerust. „Waar blijven Sjel en Bas? Ze hadden toch niets anders te doen dan Rubart vrij te laten."

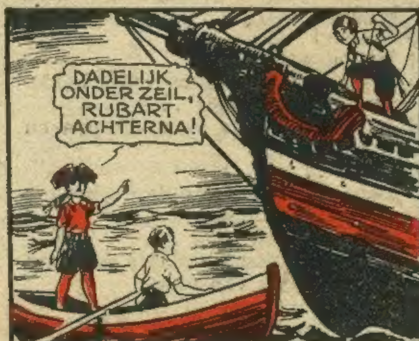
Hij besloot tenslotte te gaan zien, wat er gebeurd was. Jim ging mee en al spoedig zagen ze de roeiboot, maar geen Sjel en geen Bas.

Aan land vonden ze voetsporen. „Hier is gevochten, kapitein," zei Jim. Ongerust volgden Daro en Jim het duidelijke spoor.

Ze bereikten de top van een klip en daar zagen ze Rubart's schip wegzeilen. Sjel en Bas waren dus gevangen!

Ze haastten zich naar „De rappe Jager" terug. Reeds uit de roeiboot schreeuwde Daro naar Ned en Dan het schip zeilklaar te maken.

Spoedig ging het met volle zeilen Rubart achterna. Dan stond op wacht en al gauw kon hij Daro meedelen, dat er iets in zicht was.

Daro volgde hem naar het dek en daar zagen ze, dat er een vlot naderde en dat Bas er op stond. „Ik heb een boodschap voor u, kapitein," riep hij al van verre.

Eenmaal aan boord overhandigde Bas aan Daro een brief. Daro begon te lezen en zijn gezicht kreeg een ernstige plooi. „Rubart wil Sjel vasthouden, tot we aan zijn eis voldoen," zei hij.